

14.10.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**14 Ekim 2022
Cuma**

14.10.2022

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

14 Ekim 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARI

— Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 12/10/2022 Tarihli ve 10379 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 21/9/2022 Tarihli ve 2019/2549 Başvuru Numaralı Kararı

Tarım Kredi, bakkal projesiyle 3 bin noktaya ulaşacak

Bin 300 satış noktasında hizmet veren Tarım Kredi Kooperatifi Marketleri, daha çok tüketiciye ulaşmak için bakkal projesi geliştirdi. Genel Müdür Aydın, söz konusu projeyle 2023'ün ilk çeyreğinde 3 bin satış noktasına ulaşacaklarını açıkladı.

Yener KARADENİZ/İSTANBUL

Gerek enflasyon konusunda kendisine yüklenen misyon, gerekse bu konuda uygulamaları ile son dönemde tartışmaların odağı olan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifi'nin Genel Müdürü Hüseyin Aydın, düzenlenen basın toplantısı ile hem söz konusu iddialara açıklık getirdi hem de kurumun gelecek dönem hedefleri ile ilgili bilgiler verdi. Aydın, ağustos ayında yapılan indirimlerin bekleneni verememesi konusundaki kamuoyu eleştirilerine operasyonel sıkıntıların yol açtığını savundu. Aydın, "İnsan kaynağı ve depolar ile ilgili sıkıntılar yaşadık. Aksamalar oldu. Malı bittiği halde talep etmeyen market, malı olup da göndermeyen depocu da oldu. Çok aksaklık yaşadık. Depo olmadan bu işin olmadığını gördük. Ben de depoda varken markette olmadığını gördüm ama bu durumu hızlıca toparlıyoruz. Depo ihtiyacımız vardı. Şimdi Hendek, Lüleburgaz, Kayseri, Trabzon ve Diyarbakır'da yeni depo yatırımları yaptık. Bunların yarısı açıldı. Halihazırda marketlerimizde satılan bin 600 ürünün 600'den fazlasını kendimiz üretiyoruz. Bunların içinde 200-250 üründe ciddi anlamda alt fiyat uyguluyoruz. O dönem haksız karşılaştırmalar yapıldı. Bizim üst kalite ürünümüz ile başka bir marka ürünün alt kalite ürünü kıyaslandı" dedi.

Ekonomik kalmaya devam edeceğiz

Bu ülkede yaşayan herkesin enflasyonla mücadele etmesi gerektiğine dikkat çeken Hüseyin Aydın, şöyle devam etti: “Daha efektif yatırımlar yapacağız, kârlılığımızdan ödün vereceğiz. Ancak eşit koşullarda eleştirilmesi gerekiyor. Et ve Süt Kurumu bize cari piyasa fiyatlarının altında et vereceğini söyledi. Yüzde 35 ucuza satıyoruz. Ürünün sahibi Et ve Süt Kurumu, sadece 234 noktaya veriyor. Et için söylenen indirim oranı sanki marketin tüm ürünlerinde bu indirim yapılacak gibi algıya dönüştü. Biz yaklaşık 200 üründe rakiplerimizden daha alt fiyat uyguluyoruz. 200’ün üstü var altı yok. Bundan zarar da kar da etmiyoruz. Biz de başa baş noktası hedefli endi. Bizim bu fiyatları daha da aşağı indirme gibi bir gücümüz yok. Ama fiyat seviyesinde yukarı yönlü gidişi disipline etme konusunda görevimiz var ve bunu yerine getirdiğimizi düşünüyoruz. Öte yandan artan cirolardan da müşterilerden hüsnü kabul gördüğümüzü anlıyoruz.”

Markete 750 milyon TL yatıracak

Toplantıda verilen bilgilere göre kurumun halihazırda bin 300 satış noktası, 6 fabrikası, 40 deposu ve 7 bin 939 çalışanı bulunuyor. Aydın, bu kapsamda hedefleri ile ilgili, “Yılsonunda satış noktası sayısını bin 863’e çıkarmayı hedefliyoruz. Bu bizim kuruluş yılımız aynı zamanda. Geçen yıl 5,2 milyar TL olan ciromuzun bu yıl 12,3 milyar TL’ye çıkmasını bekliyoruz. Çalışan sayısında da yılsonunda 10 binli rakamlara geliriz. Ancak burada önemli bir projemiz daha var. Bin 300 satış noktasını hızlı artırmak çok zor. Onun için arayışlara girdik. O arayışlardan biri de bakkal projesi.

İş ortakları, partnerler ile anlaşma yapacağız, marketinin bir bölümünü bize tahsis edecek. Bizim sattığımız fiyatlar ile satacak biz de ona iskonto uygulayacağız. Bu şekilde yılsonu ya da 2023’ün ilk çeyreğinde satış noktası sayımızı 2 bin 500-3 bin rakamlarına çıkarmayı hedefliyoruz.

Kasım ayı itibari ile Konya, Ankara ve Mersin’i pilot bölge seçtik. Ordan başlayarak tüm Türkiye’ye yayılacağız.” Şirket bu kapsamda 750 milyon TL yatırım planlıyor.

Gübreye yatırım yapacağız

Gübrenin bu dönemin en stratejik ürünü olduğuna dikkat çeken Hüseyin Aydın, Gübretaş ile Türkiye’deki gübre pazarının yüzde 31’ine hükmettikleri bilgisini verdi. Aydın, “İran’da Razi Petrokimya’nın yüzde 50 ortağıyız. Oradaki üretim yetmiyor, başka arayışlar içindeyiz. Gübretaş’a yatırım yapacağız. Hali hazırda 5’i yurtiçinde 1’i İran’da fabrikamız var. Toplam satış hacmi 2021’de 8,9 milyar TL iken bu yıl bu rakamın 15,6 milyar TL’ye çıkmasını bekliyoruz. Buraya yatırım yapacağız. Doğalgaza alternatif yerli kömür ile üretim olur mu diye çalışıyoruz.

Tarım Kredi Kooperatifleri’nin yeni yatırım hedefleri

■ Yem: Kırklareli, Erzurum ve Konya’da 830 milyon TL’lik yatırım planlanıyor, bu yıl temelleri atılacak fabrikalarla, pazar payının da yüzde 15’e yükselmesi bekleniyor.

- İlaç/Tohum: Manisa’da yapılacak yeni yatırımla toplamda 130 lisanslı ürün üretilecek.
- Süt ve süt ürünleri: Geçtiğimiz haftalarda TMSF’den yapılan açıklamada, Aynes Gıda’nın 785,5 milyon TL’lik bedelle Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri’ne satışının onaylandığı belirtilmişti.
- Yağ: Yağda pazar payını artırmak adına Trakya’da da yeni tesis yatırımı hayata geçirilecek.
- Gübre: İskenderun’da temel gübre ihtiyacını tamamen çözme de önümüzdeki birkaç ay içine yeni bir yatırım hayata geçecek. Yarımca’da da yeni bir yatırım hedefleniyor.

Özkaynağımız bugünkü değerle 60 milyar TL

Tarım Kredi Kooperatifleri’nin sanıldığıının aksine kamu kurumu olmadığı ve kamuya ait herhangi bir varlık veya özkaynak kullanmadığını söyleyen Aydın, “1581 sayılı Kooperatifler Yasası herkesi bağladığı gibi bizi de bağlıyor. Çalışanlarımız da kamu personeli değil. Tarım Kredi’de yönetim tamamen seçimle geliyor. Kooperatiften, bölge birliği seçimlerine kadar. Tarım Kredi Grubu altında, satış kanalını yürüttüğümüz bin 615 kooperatif, 17 bölge birliği ve 204 hizmet bürosundan oluşan Merkez Birliği ve üretim kanalını yürüttüğümüz ve 18 şirketten oluşan Tarım Kredi Holding yer alıyor. Yılsonunda İSO 500’deki şirket sayımızı 5’e çıkaracağız; bunlar Gübretaş, Tarım Kredi Birlik, Tarım Kredi Yem, Tarım Kredi Süt ve Tarım Kredi Yağ. Hacim olarak yılda 10 milyon tonluk ticaret yapıyoruz. Özkaynağımız 18 milyar TL. Bugünkü değerle değerlemek istesek asgari üçle çarpmamız lazım yani yaklaşık 60 milyar TL’lik özkaynağımız olduğunu söyleyebiliriz” diye konuştu.

Kırmızı et ve süte zam geliyor

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği Başkanı Sencer Solakoğlu, maliyetlerdeki artış nedeniyle et ve süt fiyatlarında artış olacağını açıkladı.

Maliyetlerin artması nedeniyle et fiyatlarının yeniden zamlanması bekleniyor. Ot ve mısır maliyetinin 400 TL ve 500 TL'den bin 200, bin 500 TL bandına çıktığını belirten üretici zamların kaçınılmaz olduğunu belirtti.

FOX Ana Haber'e konuşan Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Başkanı Sencer Solakoğlu, süt ineklerinin kesilmesinin üreticiyi olumsuz etkilediğini aynı şekilde bu durumda da kırmızı etin yeniden zamlanacağını belirtti.

Kasaplarda kıymanın kilosu 160 TL'ye satılıyor. Bazı zincir marketlerde ve bazı bölgelerdeki lüks kasaplarda kıymanın kilosu 200 TL'ye kadar çıkabiliyor.

'Türkiye, Avrupa Birliği'ne gaz sağlamanın en güvenilir yolu'

Rusya Devlet Başkanı Putin ile Astana'da bir araya gelen Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Akkuyu'nun birinci türbininin önümüzdeki yılın ilk yarısında açılması dünyada farklı bir ses getirecektir." dedi. Putin de, "Türkiye, Avrupa Birliği'ne gaz sağlamanın en güvenilir yolu olabileceğini kanıtladı." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı'nın (CICA) 6. Zirvesi dolayısıyla Kazakistan'ın başkenti Astana'daki temasları kapsamında, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile bir araya geldi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmede yaptığı konuşmada, tekrar bir araya gelmekten duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Putin'in 70'inci yaşını tebrik eden Erdoğan, "Daha nice yıllara." ifadesini kullandı.

Erdoğan, katıldığı takdirde Putin'le gelecek dönemde Semerkant'ta tekrar bir araya gelme şanslarının olduğunu dile getirdi.

Novorossiysk başta olmak üzere Rusya limanlarına yönelik Ro-Ro taşımacılığın geliştirilmesi ve RO-PAX seferlerinin başlatılmasının ikili ticarette çarpan etkisi yaratacağını vurgulayan Erdoğan, şunları söyledi:

"Bu süreç içinde Akkuyu çok çok önemli bir adım. Akkuyu ile ilgili olarak sizin de ifade ettiğiniz gibi birinci türbininin önümüzdeki yılın ilk yarısında filan açılması dünyada farklı bir ses getirecektir. Bu arada sizinle Sinop'u da konuşmuştuk. Sinop'la ilgili bir

adım atılabilirse bu, tabii çok daha farklı bir çarpan etkisi yapacaktır. Bu konularda Türkiye-Rusya iş birliği, tabii Akkuyu bizim yüzde 10 enerji ihtiyacımızı karşılarken ikinci Sinop, o da bir yüzde 10 karşıladığı zaman yüzde 20 gibi enerji ihtiyacımızı karşılamada bu iki nükleer enerji santralinin çıkaracağı ses dünyada çok çok farklı olacaktır."

Tahıl ve gübre sevkiyatı

Özellikle üzerinde durdukları konulardan birinin tahıl ve gübre nakli olduğunu vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Bu konuda İstanbul Mutabakatı'nı güçlendirerek devam ettirmemiz, Rusya tahıl ve gübresinin yine aynı şekilde Türkiye üzerinden söylediğiniz gibi az gelişmiş ülkelere naklini yapma konusunda kararlıyız. Az gelişmiş ülkelere bu nakliyatı üzerimizden yaparız. Hatta ülkelerinin isimlerini dahi belirlemede müşterek çalışma içinde olabiliriz. Bizim için gelişmiş ülkelerden çok özellikle fakir fukara, garip guraba ülkeleri bu süreç içinde gözetmemizdir. Bunu yapmamız da dünyada birçok dengeyi lehte çevirecektir diye düşünüyorum. Türkiye ile Rusya'nın bu süreç içinde atacağı adımlar inanıyorum ki belli çevreleri rahatsız ederken ama öbür tarafta az gelişmiş ülkeleri de mutlu edecektir. Bu konudaki kararlılığımız, arkadaşlarımızın birbirleriyle yapacakları çalışmalar tabii çok önemli. Gerek Dışişleri gerek Tarım ve Orman ile Enerji Bakanlarımızın yapacağı çalışmalar, bizleri çok daha güçlü kılacaktır diye düşünüyorum."

Putin'den doğal gaz açıklaması

Sihhi ve siyasi kısıtlamalara rağmen Erdoğan ile yüz yüze görüşebildiklerini ifade eden Putin, bunun "iyi" sonuçlar verdiğini dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya'nın Soçi kentinde ağustos ayında bir araya geldiklerini anımsatan Putin, şunları kaydetti:

"Soçi'de vardığımız anlaşmalar uygulanıyor. Pratik çalışmalarla uğraşan hükümetlerimiz ve işletmelerimiz, belirlenen planları gerçekleştiriyor. Bu, yatırım süreci ve Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin (NGS) inşaatı için de geçerlidir. Çalışmalar, plana göre yapılıyor. Alanda 20 bin kişi çalışıyor. Takvime göre ilerliyoruz. Görünen o ki anlaşmalarımızı yerine getirebileceğiz ve santralin ilk güç ünitesini Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının 100. yılında çalıştırabileceğiz."

"Türkiye'de doğal gaz dağıtım merkezini oluşturmaya hazırız"

İki ülke arasındaki ticaret hacminin hem geçen yıl hem de bu yıl arttığına dikkati çeken Putin, Rusya'dan Türkiye'ye doğal gaz ve hidrokarbon sevkiyatlarının "eksiksiz" yapıldığını belirtti.

Putin, "Türkiye üzerinden Avrupa ülkelerine gaz sevkiyatı yapıyoruz. Türkiye, Avrupa Birliği'ne gaz sağlamanın en güvenilir yolu olabileceğini kanıtladı." dedi.

Bunun, Erdoğan'ın TürkAkım doğal gaz boru hattıyla ilgili yaklaşımı sayesinde gerçekleştiğini vurgulayan Putin, bu hattın Rus topraklarındaki kısmının patlatılması yönünde girişimlerin olduğunu söyledi.

Putin, Türkiye'de doğal gaz dağıtım merkezini oluşturmaya hazır olduklarını dile getirerek, "Bu merkez, sadece gaz sevkiyat için değil, fiyatının belirlenmesi için bir platform olabilir çünkü fiyatlandırma konusu çok önemlidir. Fiyatlar bugün uçuk durumda. Fiyatları, siyasallaştırmadan piyasa seviyesinde düzenleyebiliriz." ifadelerini kullandı.

Ukrayna tahılı ile ilgili anlaşmaya değinen Putin, "Girişimleriniz sayesinde Ukrayna'dan tahılın dış piyasalara çıkarılmasıyla ilgili anlaşmayı uyguluyoruz ancak tahılın hala küçük bir kısmı en fakir ülkelere gidiyor. İstanbul anlaşması kapsamında Ukrayna tahılını alan ülkeler, Erdoğan'a minnettar olmalı. Birleşmiş Milletler (BM), tahıl programları ile ilgili sorunları çözecek." diye konuştu.

Halk sağlığının ateşə atılmasına bakanlık onayı. GDO'lu yeme izin verildi. Bu kararı alırken hiç mi halkın sağlığını düşünmediniz

Tarım ve Orman Bakanlığı, yiyeceklerde GDO kullanımına yine izin verdi. Ziraat Mühendisleri Odası, "Özel sektörün kârını düşünen bir bakış açısı" karara tepki gösterdi.

Tarım ve Orman Bakanlığı, genetiği değiştirilmiş (GDO) mısır çeşitleri ve enzimlerin hayvan yemlerinde kullanılmasına tüm itirazlara karşın yine izin verdi. Alınan kararlar sonrası onaylanan maddeler 10 yıl geçerli olacak. Ürünler, sadece hayvan yemlerinde kullanılacak.

Alınan karara tepkiler geldi. Akla gelen ilk soru; "Bu yemlerle beslenen hayvanları tüketmek ne kadar sağlıklı" oldu.

Tarım ve Orman Bakanlığı, yeni biyogüvenlik kararları yayınladı. Alınan kararları Cumhuriyet gazetesi yayımladı. Bakanlık, bir kez daha GDO'lu mısır ve enzimlerin hayvan yemlerinde kullanılmasına uzun süreli izin verdi.

Kasım 2015'te Resmi Gazete'de yayımlanan Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Birliği Derneği İktisadi İşletmesi'nin (BESD-BİR) böceklerle dayanıklılığı sağlayan genler bulunan GDO'lu mısır çeşidi ve ürünlerinin hayvan yemlerinde kullanılması amacıyla yaptığı başvurunun onayı, başvuru sahibinin istemi nedeniyle iptal edildi.

Buna karşın yine BESD-BİR'in "kınkanatlılar" (coleoptera) takımı böceklerle karşı

dayanıklılık sağlayan “pmi” genini içeren, genetiği değiştirilmiş mısır çeşidi ve ürünlerinin hayvan yemlerinde kullanılması amacıyla yaptığı başvuru kabul edildi. GDO’lu bu ürün, artık hayvan yemlerinde kullanılabilir. Ürün, yem ya da yem hammaddesi olarak anılacak.

SUIÇMEZ: AŞIRI KÂR DÜŞÜNÜYORLAR

Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Baki Remzi Suiçmez, GDO izinlerinin artık rutine bağlandığını açıklayarak tepki gösterdi. Su içmez şunları söyledi:

“Yemde bir lobi var. Bu tür ürünlerle üretimin daha ucuz olduğunu savunuyorlar. Bu lobi sayesinde de GDO’lu ürünlere sürekli izin veriliyor. ‘Nasıl en ucuzunu üretip piyasaya satarız’ anlayışı var. Özel sektörün kendi kârını düşünen bir bakış açısı. Dışarıya bağımlı politikalar tercih ediliyor. ‘GDO’lu ürünlere doğrudan izin verilmiyor’ denilse de yem kullanmak da doğru bir politika değil. Kendi ülkemizde daha ucuza yem üretebileceğimizi unutmamamız gerekiyor”

Süt üretimi azalıyor

TÜİK'in süt ve süt ürünleri üretimi Ağustos verilerine göre Türkiye'de süt üretimi yüzde 2.5 azaldı.

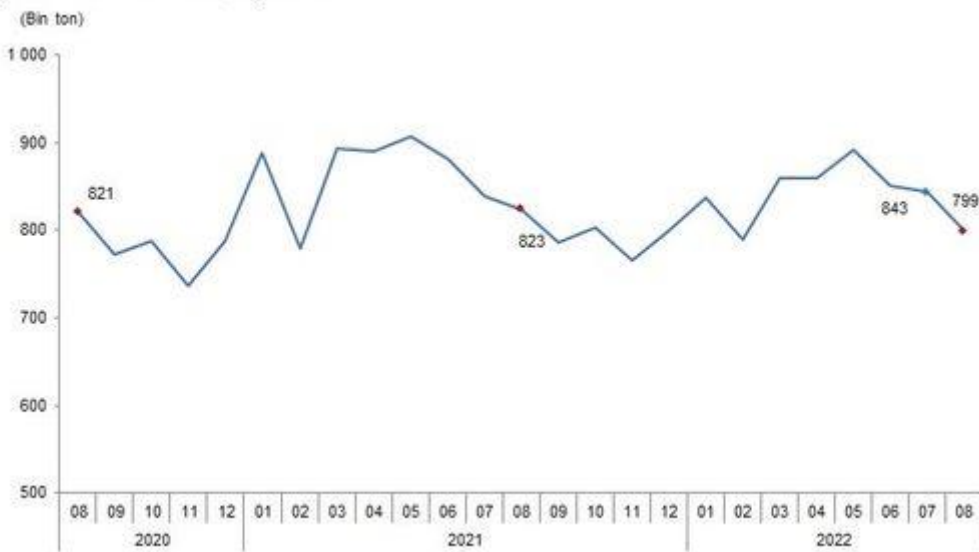

Artan girdi maliyetlerine karşın çiğ süt satış fiyatlarının uzun süre baskılanarak düşük kalması yüzünden zarar eden süt üreticilerinin anaç hayvanlarını kesime göndermesi resmi rakamlara da yansımaya başladı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), süt ve süt ürünleri üretimi Ağustos verilerini yayınladı.

Ticari süt işletmeleri tarafından toplanan inek sütü miktarı, Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,9; Ocak-Ağustos döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,5 azaldı.

Toplanan inek sütü miktarı, Ağustos 2022

14.10.2022

Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, içme sütü üretimi yüzde 15,7, tereyağı üretimi yüzde 5,5 ve yoğurt üretimi yüzde 1,9 artarken; ayran üretimi yüzde 5,9, inek peyniri üretimi yüzde 4,1 azaldı.

Ocak-Ağustos döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre, tereyağı üretimi yüzde 26,9, ayran üretimi yüzde 13,9, yoğurt üretimi yüzde 3,6 artarken; inek peyniri üretimi yüzde 5,5 ve içme sütü üretimi yüzde 1 azaldı.

Tavuk eti ve yumurtası üretimi ağustosta arttı

Türkiye geneli tavuk eti üretimi, bu yılın ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,1 artarak 215 bin 865 tona, tavuk yumurtası üretimi de yüzde 5,1 yükselişle 1 milyar 685 milyon adede çıktı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Ağustos ayına ilişkin kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, ağustosta 215 bin 865 ton tavuk eti üretimi gerçekleşti. Üretim, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 12,1, aylık bazda yüzde 14,4 arttı.

Türkiye'de ağustosta 1 milyar 684 milyon 858 bin adet tavuk yumurtası üretimi yapıldı, yıllık bazda yüzde 5,1, aylık yüzde 7,5 artış kayıtlara geçti.

Ağustosta 121 milyon 95 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı Ağustos 2021'e kıyasla yüzde 11 arttı.

Bu dönemde hindi eti üretimi, yıllık bazda yüzde 15,7 artarak 5 bin 529 tona yükseldi.

Ocak-ağustos döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre kesilen tavuk sayısı yüzde 12,8, hindi eti üretimi yüzde 10,8, tavuk eti üretimi yüzde 11 ve tavuk yumurtası üretimi yüzde 1,2 artış kaydetti.

Yılsonu enflasyon beklentisi yüzde 67.8

Merkez Bankası Piyasa Katılımcıları anketinde, yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 67.78 oldu.

Merkez Bankası Piyasa Katılımcıları anketinde, yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 67.78 oldu. Eylül anketinde TÜFE beklentisi yüzde 67.73 seviyesindeydi.

12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 36,74 iken, bu anket döneminde yüzde 37,34'e geriledi. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise yüzde 20,63'ten yüzde 21,17'ye yükseldi.

Katılımcıların cari yıl sonu döviz kuru (ABD Doları/TL) beklentisi ise 19,51'den 19,82 seviyesine çıktı. 12 ay sonrası döviz kuru beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla 22,07 TL ve 23,61 TL olarak gerçekleşti.

Sosyal medya düzenlemesi yasalaştı

"Dezenformasyonla m¼cadele d¼zenlemesi" olarak bilinen 40 maddelik Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı.

Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun H¼km¼nde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi g¼r¼řmeleri d¼zenlendi ve g¼r¼řmelerin sonunda teklif kabul edildi.

Buna g¼re;

- İnternet haber siteleri s¼reli yayın kapsamına alınacak.
- Basın kartı başvurusu İletişim Başkanlığına yapılacak, resmi nitelikte kimlik belgesi olarak kabul edilecek.
- Basın kartı talep edenlerde, 18 yaşını bitirmesi, en az lise veya dengi bir eğitim kurumundan mezun olması, kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmaması şartı aranacak.
- Halk arasında endişe, korku veya panik amacıyla ¼lkenin i ve dış g¼venlięi, kamu d¼zeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak.

- Resmi ilanlar, şartları Basın İlan Kurumu Genel Kurulunca belirlenecek internet haber sitelerinde de yayımlanacak.
- Basın kartı talep eden medya mensuplarının ve enformasyon görevlilerinin ilgili Kanun kapsamına dâhil edilmesi öngörülüyor.
- İnternet haber sitelerinde çalışanlar basın mensubu sayılacak.
- Çocukların, internette veya sosyal medyada yasa dışı, ahlaki değerlere aykırı ve zararlı olabilecek içeriklere maruz kalmasının önüne geçilebilecek.
- Çocukların, gençlerin ve ailenin, internetin yasa dışı içerikleri hakkında bilinçlendirilmesi ve güvenli kullanımı konusunda bilgilendirilmesi için Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne ilave görevler verilecek.
- Tüm haber siteleri, yayınladıkları içerikleri saklamak zorunda olacak. Yasa, hukuka aykırı içeriklerin yok edilmesinin veya keyfi olarak ortadan kaldırılmasının önüne geçmeyi amaçlıyor.
- Bir içerik için verilen kaldırma kararı, tüm site ve platformlarını kapsayacak. Her site için ayrı ayrı karar çıkartılmasına gerek kalmayacak.
- Haber sitelerini desteklemek amacıyla belli kurallar çerçevesinde resmî ilan ve reklamlar, haber sitelerinde yayınlanabilecek.
- Bir haber sitesi künyesiz bir şekilde faaliyet gösteremeyecek.
- Bir gazete için geçerli kurallar, haber üreten internet siteleri için de geçerli olacak.
- Sosyal medya platformlarına BTK'nın (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu) denetlemesi koşulu getiriliyor.
- Sosyal ağlara Türkiye ofisi açma ve Türkiye temsilcisi bulundurma zorunluluğu getirilecek.
- Temsilcinin gerçek kişi olması halinde bu kişinin Türkiye'de ikamet etmesi ve Türk vatandaşı olması gerekecek.

Yabancı gidiyor!

Alaattin AKTAŞ

14 Ekim 2022 Cuma

✓ Doğrudan yatırımı zaten unuttuk da portföy yatırımları da geriliyor. Yabancı Türkiye'yi terk ediyor.

✓ Hisse senedi piyasası anlaşılabilir, fiyatlarla ilgili kaygı duyulabilir. İyi de sabit ve yüksek getirili DİBS niye ilgi görmüyor. Yanıt belli; döviz kurunun ne olacağı kestirilemiyor.

Yurtdışında yerleşikler ya da kısaca yabancılar Türkiye'deki varlıklarını her geçen gün azaltıyor. Varlık dedimse, tabii ki konutu kastetmiyorum.

“Bu kadar konut aldılar ve almaya devam ediyorlar, bu yatırım değil mi yani” diye itiraz yükselebilir.

Konut, kastettiğim anlamda yatırım değil! Yabancıların burada konut almaları döviz girdisi elde etmemizden başka işe yaramıyor. Kaldı ki bu alımlar yurtiçinde fiyatların yukarı gitmesi gibi bir sonuç da doğuruyor. Konut aldıkları için kaç kişiye vatandaşlık verdik, o da belli değil. Türkiye Cumhuriyeti kimliğinin, pasaportunun böylesine bir anlamda para karşılığı satılması da ayrı bir konu. Belli bir tutarın üstünde yatırıma hemen her ülke vatandaşlık veriyor ama bizdeki gibi herhalde 400 bin dolara değil! Kaldı ki o tutar bir ara 250 bin dolardı.

Benim gittiklerinden söz ettiğim yabancılar, Türkiye'de yatırım yapmış olanlar... Yani doğrudan yatırım ve portföy yatırımı yapanlar...

Doğrudan yatırımlar yatay

Doğrudan yatırımların tercih edileni tabii ki sıfırdan bir tesis yaratmak. Türkiye'ye gelip zaten yıllardır üretim yapmakta olan, istihdam yaratmış bir tesisi almak da tanım olarak doğrudan yatırım, sıfırdan bir tesis kurmak da... Tabii ki tercih edilen sıfırdan tesis kurulması. Yeni üretim, yeni istihdam, yeni vergi oluşumu, yeni ihracat, büyümeye katkı...

Bu son zamanlarda pek olmadı ve mevcut tesisler yabancılara satıldı.

Bir de kurulu yabancı sermayeli şirketlere sermaye artırımını için döviz getiriliyor. O da ödemeler dengesi açısından doğrudan yatırım kalemine giriyor. Ama ortada aslında yeni bir yatırım yok.

Son dönemde özellikle hizmetler sektöründeki doğrudan yatırımların hisse devri yoluyla Türkiye'den çıktıkları gözleniyor. Türkiye kar potansiyeli oldukça yüksek bir ülke olmasına rağmen yabancıların neden böylesine bir potansiyele sırtlarını döndüklerini iyi düşünmek gerekiyor. Oysa biz galiba bunu bırakın düşünmeyi, hiç irdelemiyoruz bile...

Yabancı giriş-çıkışı (Milyon \$)

	H.senedi	DİBS
Ocak 21	-202	1.015
Şubat	-486	534
Mart	-881	-817
Nisan	-275	-51
Mayıs	197	419
Haziran	-66	193
Temmuz	-98	475
Ağustos	515	375
Eylül	147	-121
Ekim	-154	-412
Kasım	1.074	-666
Aralık	-1.136	-230
Ocak 21	-370	-143
Şubat	-156	-537
Mart	-777	-423
Nisan	119	75
Mayıs	-1.655	-502
Haziran	-477	-509
Temmuz	-263	-105
Ağustos	692	-15
Eylül	-454	-126
1-7 Ekim	-136	-128

Portföy yatırımları geriliyor

Portföy yatırımları ise temel olarak hisse senedi ve devlet iç borçlanma senedinden oluşuyor. Bugün bu iki kalemden geçen yılbaşından bu yana olan gelişmeyi aktarmak istiyorum.

Tabloda da hemen göreceğiniz gibi yabancıların temel eğilimi Türkiye'den çıkma yönünde. Zaten Borsa İstanbul ile ilgili detaylı veriler hisse senedinde yabancı payının tarihi düşük düzeylere indiğini ortaya koyuyor.

Bir yabancı yatırımcı için Türkiye'den hem hisse senedi, hem devlet iç borçlanma senedi almak görünürde çok karlı. Hisse senedi fiyatlarının ucuz olduğu belirtiliyor.

Hisse bazlı değerlendirmelerle durum daha iyi ortaya konulabilir. Ama diyelim, hisse senedi fiyatlarında çeşitli nedenlerle gerileme olabilir ve yabancı bunun riskini almak istemiyor.

Ancak öte yanda getirisi başta belli olan devlet iç borçlanma senetleri var ve yabancı yatırımcı ona da ilgi göstermiyor.

Neden acaba? Bir risk mi görüyorlar ya da görüyorlarsa o risk nedir?

Ne olacak, bizim ekonomimizin belirsizliği...

Bugün getirilecek döviz karşılığı TL ile elde edilecek getiri, kur bu getiriyi silip süpürecek şekilde daha fazla artmayacaksa, tabii ki yatırım yapılır, döviz gelir. Ama ya aksi olursa!

Bugün 1.000 dolar getirildi, dolar 20 lira ve TL'ye dönüldü, ele geçen 20 bin lira yüzde 10 faizle iç borçlanma senedine yatırıldı ve bir yıl sonra bu para 22 bin lira oldu.

Kur yüzde 10'dan az artmışsa, örneğin yüzde 5 artmışsa, yabancı karda ($22.000/21$), yaklaşık 1.050 dolarla ülkesine döner.

Ama kur yüzde 15 artmışsa, bir yıl sonra ele geçecek döviz ($22.000/23$) 955 dolar civarına iner.

Hadi düşünelim; Türkiye'de kurun ne zaman ne olacağını söyleyebilecek kimse var mı?

Yürekler pır pır! Ne zaman ne olacak diye bekliyor herkes. Biz mecburuz da, yabancı bu kahrı niye çeksın ki!

Çekmiyor zaten, **"Türkiye'de yatırımla çok kazanmak mümkün ama anaparadan da olmak var"** diye düşünüp terk ediyor işte.

Ekimde de devam ediyor

Ekim ayının ilk hafta verileri de dün açıklandı ve gördük ki yabancı çıkışı devam ediyor.

Merkez Bankası'nın açıklamasına göre yurtdışı yerleşikler ya da yabancılar 7 Ekim'de biten hafta piyasa fiyatı ve kur hareketlerinden arındırılmış hesaplamayla 136 milyon dolarlık hisse senedi ve 128 milyon dolarlık devlet iç borçlanma senedi satmış.

14.10.2022

Teselli yönü de var

Yabancı çıkıyor çıkmaya ama yaşananların bir teselli yönü de bulunuyor.

Yabancı artık istese de çıkamaz duruma gelmek üzere!

Yok yok, bir engel konulacağı için değil!

Çünkü yabancıнын elinde satabileceği iç borçlanma senedi kalmıyor da ondan.

Yabancıların elindeki iç borçlanma senetlerinin toplamı 7 Ekim itibarıyla 1 milyar 936 milyon dolara kadar indi.

Onu da götürseler de biz de tümünden kurtulsak!

Bilimler tarihi de “maliyetli hatalar” ile doludur, ama...

Ferit Barış PARLAK

14 Ekim 2022 Cuma

Kendi döneminde dışlanan ve düşüncesi sonradan kabul gören “bilim adamları” ile doludur tarih... Yanısıra... Bilimlerin geçmişinin, maliyetli hatalarla dolu olduğunu da anlatır tarih...

***

Bilim adamı yeni bir fikir ile ya öncekini çürütür ya geliştirir; ya icatçıdır ya keşifçi... Politika olarak uygulanan “çürütülmesi olası fikirlerin” maliyetine katlanan/lar ise çoğunluğu oluşturan emekçi, işçi, çiftçi...

***

Dünya halkları, ekonomik olarak, oldukça maliyetli bir süreç yaşıyor... Maliyet düşürmek için de “yeni fikirler” deneniyor...

***

Yeni fikirlerin getirisini/götürüsünü anlamak “uzun zaman” gerektiriyor... Yeni fikir aynı zamanda risk, ekonomiyi oluşturan aktörlerin (yatırımcı, işveren, işçi, öğrenci...) güvende hissetmemesi, beklentilerde endişe/kaygı ve yeni/yıkıcı maliyetler anlamı da taşıyabiliyor...

***

Oysaki bilim ve yaşanmışlıklar, maliyetleri düşürebilmenin yollarını açıkça anlatıyor... Örneğin, “riski düşür” diyor...

VELHASIL

Enflasyon için de, bilim ve yaşanmışlıklar yol gösteriyor... Bizim gibi cari açık veren ve ithalatta yabancı para birimi kullanan ülkeler için ne diyor?..

14.10.2022

***

Riski sıfırlamaz;

Rasyonel bir eğitimle teknik/alanlarında uzman insanlar yetiştirip, onlara güven vermez; Gelecek beklentilerini olumluya çevirmezsen; Sadece faiz düşürüp/artırarak, Ar-Ge/yatırımı/üretimi ve en önemlisi verimliliği/tasarrufu artıramaz, enflasyonu düşüremezsin...

Abdulkadir Selvi

Akşener'in sitemi, Mansur Yavaş'ın adaylık şartı

Çok başarılı caps'ler yapıyorlar.

Kılıçdaroğlu ABD'ye gidince, "Türkiye bir genel başkanı kaybetti ama bir hafızı kazandı" caps'ini tuttum.

Kılıçdaroğlu son dönemlerde çok başarılı hamleler yaparak Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ı gerilettiler ama aynı zamanda da çok yanlış adımlar atarak seçilme şansını tehlikeye attı.

İki işi aynı anda nasıl becerdi, bilemiyorum.

Tam muhalefetin tartışmasız cumhurbaşkanı adayı derken, birden başörtüsü işini gündeme getirdi. Türk halkında Amerikan nefretinin dorukta olduğu bir dönemde ABD gezisine çıktı.

BAŞÖRTÜSÜ SARSACAK

Kılıçdaroğlu, başörtüsü teklifiyle sadece kendi topuğuna sıkmadı. Aynı zamanda 6'lı masanın geleceğini de tehlikeye attı. Erdoğan Anayasa değişikliğini Meclis'e getirecek. Peki o zaman İYİ Parti, Saadet, DEVA, Gelecek ve hatta Demokrat Parti hayır oyu kullanabilecek mi? Siyasi hayatları biter. Başörtüsü serbestisi için yasa teklifi veren CHP ne yapacak? Kılıçdaroğlu'nun, "Erdoğan kim, anayasa, aile kim... Onunla ne aile konuşulur ne anayasa. Bu konu kapanmıştır" demesine bakılırsa desteklemeyecekler. O zaman kendisiyle çelişmeyecek mi? Seçim kampanyası boyunca Erdoğan'ın diline düşmeyecek mi? CHP, geçmişte başörtüsüyle ilgili düzenlemeleri Anayasa Mahkemesi'ne götürüp iptal ettiriyordu, şimdi ise Anayasa değişikliğine ret oyu veriyor denilmeyecek mi? Kemal Bey, kendi eliyle kendini kuyuya attı.

İMAMOĞLU VE YAVAŞ'I UMUTLANDIRDI

Bu durum pusuda bekleyen Mansur Yavaş ile Ekrem İmamoğlu'nu umutlandırdı.

Kabul. Kemal Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığı çok ön plana çıktı. Meral Akşener bile, "Kemal Bey kararlı. Aday gibi gözüküyor" demek zorunda kaldı. Bu noktadan sonra Kılıçdaroğlu'nun, İmamoğlu ve Yavaş'a fırsat vermesi beklenmiyor. İmamoğlu ve Yavaş defteri kapandı deniliyor. Ama ben o kanaatte değilim. Kılıçdaroğlu böyle bir iki travmatik hata daha yapsın, siz o zaman görün. O nedenle ortak cumhurbaşkanı adayı ilan edilene dek kimse Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ın şansını tamamen kaybettiğini düşünmesin. Son ana kadar İmamoğlu ve Yavaş, adaylık potansiyellerini korumaya çalışacaklar. Bu ülkede 8 saat içinde her şey altüst oluyor ki 8 ayda neler olur neler.

AKŞENER O SÖZÜ NEDEN SÖYLEDİ

Meral Akşener ile İYİ Parti İl başkanları arasında geçen iki diyalogu aktarmak istiyorum. Sonra çok önemli bir kulis bilgisini paylaşacağım.

İYİ Parti İl başkanları ile Akşener arasında iki konuda önemli bir diyalog yaşanıyor.

1- İl başkanları, "Kılıçdaroğlu aday olursa kazanamayız" diye ısrar edince Akşener, "Kemal Bey kararlı. Aday gibi gözüküyor" demiş. İl başkanlarının yüzü asılmış. İYİ Parti yöneticileri bu durumu, "Herkes Kılıçdaroğlu'nun aday olduğunu görüyor. Kendisi de '6'lı masa aday gösterirse onur duyarım' diyor. Herkesin gördüğünü Meral Hanım da görüyor. Meral Hanım bu durumda yok Kılıçdaroğlu aday değil dese olur mu?" diye izah ediyorlar.

AKŞENER'İN SİTEMİ

2- İYİ Parti il başkanları Mansur Yavaş isminde ısrar edince Meral Akşener bu kez, "Kendisi çıkıp ben adayım demeden kimseyi aday gösteremeyiz" diyor. Akşener'in bunu biraz da sitemkâr bir üslupla söylediği ifade ediliyor.

İYİ Parti yöneticileri, "Mansur Yavaş aday olmalı ki biz de kendisini destekleyelim. Ama kendisi aday olmazsa İYİ Parti ne yapsın?" diyorlar.

Herhalde Kılıçdaroğlu'na rağmen Mansur Yavaş'ı aday gösterecek değiller.

Ama ben bir adım ileri gideyim. Kulislerde Kılıçdaroğlu ile Akşener'in anlaştığı konuşuluyor.

MANSUR YAVAŞ'IN ŞARTI

Şimdi gelelim o kulise. Mansur Yavaş ismi hep gündemde oldu. Mansur Yavaş da hep ismini gündemde tutacak işler yaptı. Ama ne adayım dedi ne aday değilim dedi. Mansur Yavaş'ın Kılıçdaroğlu'na rağmen aday olmayacağı büyük ölçüde

netleşti. Ama adaylık iddiasından vazgeçmedi. Çünkü Mansur Yavaş'ın, "6'lı masa aday gösterirse ancak o zaman aday olurum" dediği söyleniyor.

Peki, 6'lı masa aday gösterir mi? 5'i anlaşılsa bile Kılıçdaroğlu istemez.

KOCAELİ'DE ÇEVREYE DUYARLI BİR FESTİVAL

ÇEVRE Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum ile Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Doç. Dr. Tahir Büyükakın tarafından bugün Kocaeli'de Sıfır Atık Festivali başlatılacak.

Söz konusu çevre ve sıfır atık olunca Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükakın ile bir araya geldik.

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükakın ile Sıfır Atık Festivali öncesinde İzmit Körfezi'ne karşı sohbet ettik.

İzmit Körfezi, doğudan İstanbul'a gelen insanların denizi ilk gördüğü yerdir. Bizim denizi keşfetmemiz İzmit Körfezi'nden başlar. İzmit Körfezi'ni gören bir mekânda oturup Tahir Başkan ile Sıfır Atık Festivali'nden girip Kocaeli Spor'dan çıkan bir sohbet yaptık. Kocaeli Spor, Türk futboluna büyük futbolcular yetiştirmiş bir takım. O nedenle Kocaelispor'un olmadığı bir Süper Lig benim açımdan eksiktir.

Futbola ilgisini bildiğim Cumhurbaşkanı Erdoğan da Tahir Başkan'la her görüştüğünde Kocaelispor'un durumunu soruyormuş.

ÇEVREYE DUYARLI SANAYİ

Ben Türkiye'de bir şehrin sıfır atık sorunu birse sanayinin kalbinin attığı Kocaeli'de bunun 10 kat olduğunu düşünüyordum. Tahir Bey bu inancımı yıktı. Kocaeli'de Türkiye'nin en büyük firmalarının olduğunu belirterek, onların atık yönetimi ve çevre konusunda teknik kapasitelerinin yüksek olduğunu anlattı.

EKONOMİ SOHBETİ

Bu arada Kocaeli Belediye Başkanı akademisyen kökenli birisi. “Ekonomik krizler ve istikrar politikaları” tezi ilgimi çekti. Dünyanın yüksek enflasyon ve ekonomik durgunluktan çıkış yolları aradığı bir dönemde Tahir Bey, o konuları çalışmış. Kendisini bulunca ekonomide dünyanın karşı karşıya olduğu kriz yönetimini sordum. Belediye başkanı ama ekonomiyle ilgili dünya trendini dikkatli bir şekilde takip ediyor. Eline kalemi aldı, önüne kâğıtları çekti, arz-talep grafikleri çizip ekonomiyi anlattı. Hem de benim gibi ekonomiden hiç anlamayan birine.

Kocaeli’de sadece belediye başkanı değil, çok donanımlı bir ekonomist buldum.

Esfender KORKMAZ

Sıcak para iktidarı rehavete sokmuştu

14 Ekim 2022 Cuma

Küreselleşme sürecinde , dünyada finans sektörü büyüdü ve sermaye hareketleri hızlandı. Sermaye hareketlerinin artması , Çin için bir fırsat , Türkiye için rehavet oluşturdu. Elbette sermaye hareketlerini fırsata çevirmek , hükümetlerde akıl ve yetenekle sınırlıdır.

Yabancı sermaye , doğrudan yatırım sermayesi ve portföy yatırımları şeklinde gelir. Türkiye ye gelen doğrudan yabancı yatırım sermayesinin bir kısmı gayrimenkul almak için geldi. Bir kısmı da doğrudan yatırım için geldi. Ama bu yatırımlardan sıfırdan reel sektörde yatırım yapan yabancı sermaye oranı düşük kaldı.

TÜRMOB'un bir çalışmasına göre ; 2007-2016 arasındaki on yılda yabancı yatırım sermayesi girişlerinin yoğunlaştığı ilk beş sektör ;

- Finans ve sigorta faaliyetleri ; yüzde 34,6
- Elektrik - Gaz ;yüzde 14,1
- Gıda-içecek -Tütün ; yüzde 6,8
- Toptan ve Perakende Ticaret ;yüzde 6,1
- Ulaştırma ve Depolama ; 4,1 'dir.

Yabancı yatırım sermayesinin yüzde 90'ı finans ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren karlı işletmeleri satın almak için geldi. Yani ilave yatırım yapmadı, ilave istihdam oluşturmadı . Parayı alan yerli müteşebbis ise reel sektörde yeni yatırım yapmadı. Para ve sermaye piyasasında tuttu veya dışarıya transfer etti.

Türkiye gelen doğrudan yabancı yatırım sermayesi içinde Reel sektörde doğrudan yatırım yapan yabancı sermayenin payı ise yüzde 10'un altında kaldı.

2012-2020 arasında Çin'e giren yabancı yatırım sermayesi yılda ortalama 150 milyar doların üstünde oldu , Gayrimenkul alımı dahil Türkiye ye giren doğrudan yabancı yatırım sermayesi ise ortalama 10 milyar doların altında kaldı.

Dahası , 2011 ve 2012 yıllarında Türkiye'ye giren yabancı sermaye yüksek olmasına rağmen , Türkiye en fazla yatırım sermayesi çeken 20 ülke arasında yoktur.

YABANCI SERMAYE HAREKETLERİ		
YILLAR	DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM SERMAYESİ (MİLYON DOLAR)	PORTFÖY YATIRIMLARI (MİLYON DOLAR)
2006	19 261	7 415
2007	19 941	833
2008	17 302	5 014
2009	7 032	227
2010	7 617	16 063
2011	13 812	22 204
2012	9 638	41 025
2013	9 927	22 606
2014	6 287	19 699
2015	14 167	-13867
2016	10 697	8 412
2017	6 487	24 44
2018	8 915	-916
2019	5 628	-2763
2020	4 562	-9556
2021	6 898	751
2022 (8 AY)	3 605	-11254

Eksi çıkışları gösterir.

Türkiye'nin dününü ve bu gününü bitiren , portföy yatırımları da dediğimiz sıcak para oldu. 2012 de portföy yatırımlarında giriş 41 milyar dolara çıktı.

AKP iktidarının ilk dönemlerinde doğrudan yabancı yatırım sermayesi ve portföy yatırımları olarak gelen yabancı sermaye döviz arzının artmasına ve TL' nin değer kazanmasına neden oldu. Söz gelimi 2007 yılın da TL yüzde 28 oranın da daha değerli idi. Bu gün yüzde 46 oranında daha düşük değerdedir.

Değerli TL nedeni ile , ithalat ucuzladı ve arttı. İçerde iplik ve deri gibi aramalı üreten fabrikalar kapandı. Büyüme oldu . İktidar rehavete kapıldı ve gününe baktı. Üretim ithalata bağımlı bir yapı kazandı. Üretimin dışa bağımlı olmasının ülkeyi bugünkü krize getirebileceğini göremedi

Bu yanılda , 2018 yılına kadar AKP iktidarın da görev yapan herkesin payı var.

Bu gün TL düşük değerde ama bu defa da güven sorunu olduğu için ara mallarında ithal ikame yatırımları yapılmıyor.

Yabancı sermaye politikasını yeni bir istikrar programı içinde değiştirmek gerekir.

Her şeyden önce , hukuki altyapıyı değiştirip , doğrudan yabancı yatırım sermayesine hukuki güvence vermek gerekir.

AB yabancı sermaye girişinde Türkiye için bir çıpa idi. AB 'ye girelim veya girmeyelim , AB normlarını aynen almamız gerekir.

Doğrudan yatırım yapacak sermaye için, devlette komisyon dahil bürokratik Engelleri kaldırmalıyız.

Ne var ki siyasette popülizm , piyasa düzenine ve iktisat politikalarına en büyük engeldir. Bu engelin kaldırılması için siyasette köklü değişiklikler yapmak gerekir.

14 Ekim 2022, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Türkiye dünyanın en büyük doğalgaz merkezi oluyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Putin ile Kazakistan'ın Astana kentindeki zirvede biraraya geldi. İki lider, Ukrayna savaşı, tahıl koridoru, çıkmaza giren Suriye sorunu ve Avrupa'nın krizleri gibi konuları masaya yatırdı.

Erdoğan, "Akkuyu ile ilgili olarak sizin de ifade ettiğiniz gibi birinci türbininin önümüzdeki yılın ilk yarısında filan açılması dünyada farklı bir ses getirecektir" derken Sinop nükleer santralinin de Ruslarla yapılacağının işaretini verdi. Erdoğan ayrıca, "Rusya tahıl ve gübresinin yine aynı şekilde Türkiye üzerinden söylediğiniz gibi az gelişmiş ülkelere naklini yapma konusunda kararlıyız" dedi. **Bütün bu gelişmeler ve açıklamalar Erdoğan ile Putin'in tam manasıyla bir uzlaşma içerisinde olduğunun işareti.**

En önemli açıklama ise enerji konusunda oldu. Putin'in dün enerji krizi yaşayan Avrupa'nın gündemine bomba gibi düşen **"Türkiye'de büyük bir enerji merkezi kurabiliriz"** şeklindeki sözleri görüşmede konuşuldu.

1.5 saat süren görüşmenin öncesinde Putin şu açıklamayı yaptı: "Gelecek sene mayıs ayında ilk yakıtı getirmeyi hedefliyoruz böylece yeni bir aşamaya girmiş olacağız. Türkiye en güvenli güzergâh haline geldi. Bu gaz boru hattını daha yoğun bir şekilde kullanmayı hedefliyoruz. Türkiye'yi dünyanın en büyük gaz merkezi yapmak istiyoruz."

Putin'in bu açıklamalarının ardından gözler Erdoğan'a çevrildi. Astana dönüşü uçakta mutlaka bu konuda bir değerlendirme yapacaktır. Ancak şunu tekrar etmekte fayda görüyorum. **Türkiye'nin girişimleriyle açılan tahıl koridoruyla kıtlık tehlikesinin ucundan dönen Avrupa ülkeleri, tarihi bir enerji krizinden yine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın diplomatik hamleleri ile kurtulabilir.**

Enerji konusundaki son gelişmeler Türkiye-AB ilişkilerinde yeni bir dönemin kapısını aralayabilir. Bu süreç mutlaka ABD ve AB'nin şımarık çocuğu Yunanistan ile Türkiye ilişkilerini de etkileyecektir. Süreci merakla takip etmeye devam ediyoruz.

Cumhurbaşkanı Erdoğan içeride vatandaşın bireysel taleplerine önemli çözümler getirirken, dış politikada başdöndürücü bir diplomasi trafiği yürütüyor. Peki ana muhalefet lideri ve 6'lı masanın Cumhurbaşkanı aday adayı Kılıçdaroğlu ne yapıyor dersiniz?

KILIÇDAROĞLU'NUN ABD'DEKİ KAYIP 8 SAATİ

Kılıçdaroğlu'nun ABD ziyaretindeki görüşme trafiğinden çok Boston ve Washington arasındaki kayıp 8 saati konuşuluyor. Uçak biletini yakan Kılıçdaroğlu, gazeteleri yanına almadan karayolu ile 8 saatlik bir gizemli yolculuk yapıyor.

"Gönül rahatlığıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açılışını yapmadığı bir otoyolda gezmek istemiştir" diyenler olduğu gibi kendini kasetle getirenlerle ABD'de gizlice sohbet etmek için bu yolu seçmiş olabileceğini söyleyenler de var.

İki gün önceki yazımda **"Kılıçdaroğlu'nun ABD gezisinde programını kim yapıyor?"** diye sormuştum. Bu sorunun cevabını dün dolaylı olarak arkadaşımız Mahmut Övür'den aldım.

Mahmut Övür, dünkü yazısında FETÖ'nün ABD imamı ve Eski Fatih Üniversitesi Rektörü firari Şerif Ali Tekalan ile Kılıçdaroğlu arasında bir görüşme yapıldığının altını çizdi. Kayıp 8 saatin sırrının bu olduğu iddia ediliyor. Okuyunca hiç şaşırmadım. Bu yazıdan sonra CHP tarafından bir açıklama ya da bir tepki bekliyordum ama hala bir ses seda yok. Kılıçdaroğlu'ndan da bu konuda henüz bir açıklama yapılmadı. Bu da kayıp 8 saati daha gizemli hale getiriyor. Kılıçdaroğlu sağ salim kaybolmadan gelmeyi başarırsa bu konuyu daha çok tartışırız.